

x

Kronika.

x

In kakšno nalogo neki si je stavil Velimirovič v svoji knjigi? Veliko in hvaležno! Le glejte! Bog postaja ljudem čim dalje bolj «težka hrana» (34); a vendar brez nje ne morejo obstati, kajti «vsak človek se rodi kot sin teme in sin božji» (41). A to, kar je evangelist v deseterici lapidarnih stavkov zapisal o zadnjih vprašanjih, ki se tičejo našega bitja in žitja, je zlasti za neduhovnega človeka naših dni težko, kakor klade težko berilo. Velimirovič je vso to težino občutil v svoji globoki in široki duši. Zato pa je šel in napisal «Nove besede pod goro», ki so neke vrste, poprečni duševnosti potrebno, «tolmačenje istine» ali z drugimi besedami — u t e m e l j e v a n j e, razumljivo utemeljevanje onih besed, katere je o «zadnjih» vprašanjih v tako zgoščeni ali nemara celo v pre- zgoščeni obliki zapisal «očivdec» Janez.

Kdor se je dokopal do shakespearovega spoznanja, da je med nebom in zemljo več stvari, nego o njih sanja naša šolska modrost, ta bo z užitkom prebiral Velimirovičovo knjigo.

K. Ozvald.

E. Navinšek: Lepa maska. (Nova Talijska II.) Natisnila in založila Zvezna tiskarna.

Na štiriindvajsetih straneh nam je podal avtor dragocena navodila za šmin- kanje. Diletantski odri in podeželski maskerji bodo s pridom segli po teh navo- dilih. Maska je zadeva, ki zahteva svojega moža. Ali se znaš šminkati ali pa se ne znaš. Iz knjig se nihče ni naučil, kako se naredi maska. Je to umetnost zase. One grobe pregreške, spake namesto mask, pa gotovo izostanejo, ako bodo z razumom uporabljali vse nasvete, ki jih daje Navinšek, priznani strokovnjak, ki mu bo sigurno v največje zadoščenje, ako doživi njegovo delce čimprej drugo izdajo. Ker pa že govorimo o drugi izdaji: založba naj si pridobi vsaj nekaj klišejev in primerov, na podlagi katerih bi avtor lahko mnogo plastičneje raz- lagal posamezne zgibe, oziroma značaje. Obenem bi dejal, da naj se pri even- tualni drugi izdaji ustanove enotni tehnični izrazi sporazumno s Skrbniškom, ki v «Diletantskem odru» tudi na štiriindvajsetih straneh razpravlja o isti temi. N. pr. gube — brazgotine, temeljna boja — osnovna barva, očesne veke — očesna zaklopka.

Sicer pa ta knjiga povsem odgovarja svojemu namenu ter dokazuje, da se založništvo zaveda, kaj je najvitalnejša potreba naših odrov po deželi. O. Š.

Kronika.

Mnenje o stališču duhovnikov do umetniških struj. Pod tem naslovom je prinesel «Ljubljanski škofijski list» v 6. številu l. l. dvojno mnenje dveh najodličnejših predstavnikov slovenske duhovščine, zastopnika moderne katoliške filozofije, univ. prof. dr. Ušeničnika, ter zelo cenjenega jezikoslovca, prof. dr. Breznika. Obe mnenji, dasi v celoti nepopolni, ker nedostaja še tretje sodbe, sodbe ustvar- jajočega pisatelja-duhovnika (dr. Iz. Čančar ali F. S. Finžgar), ki bi bila bržčas nekoliko drugačna od prvih dveh, sta v svojih izvajanjih velezanimivi, zlasti ker se izkušata v izvestnem pogledu oprostiti tesnosrčnih naziranj amuzičnega Mahničarja. Zato jih sporočamo tudi širšemu občinstvu. Naš namen sicer ni, da bi napram tema dvema stališčema podrobno precizirali svoje, ker nas končno ne zanima «praktična poraba» umetnosti in ker mi kake «pohujšljive» in «nenravne» umetnosti ne moremo priznavati drugače, v kolikor priznavamo pohujšljivost ognja ali kakega drugega elementa. Zakaj umetnost je element, je prvina! Nje korenike so skupne vsemu človeškemu rodu: to so etos, človečanstvo, boj za

x

Kronika.

x

lepoto in resnico! V kolikor se žeja človeškega srca po lepoti približuje oblikam prirode ali izkuša dvigniti iznad nje ter v kolikor se iščočí duh človekov do tipava s svojimi odkritji in spoznanji proti carstvu Misterija, se menjajo izrazna sredstva in idejna izžarevanja umetnin posameznih dob in to imenuje umetnostna zgodovina struje, šole itd. Osnovni prazvok pa je zmerom isti, je isti pri Ajshilu, pri Shakespearju, pri Danteju, pri Tolstem — ali pa, recimo, pri Gorkem, pri Barbussu, pri Sinclairju... Homer je opeval bogove, Shakespeare kralje, Flaubert in drugi meščansko gospodo, moderni umetnik pa trka na socialno vest zakrknjenega pokolenja in dviga trpečega proletarca na svoj ščit. Ampak vse to je vnanje, nebistveno, je samo sredstvo, snov. Vsaka pristna in resnična umetnina je suverena in univerzalna, je človeška in ni ne katoliška, ne liberalna, ne meščanska, ne proletarska.

- 623 Zato je naše mnenje tole: ker je n. pr. pisatelju Preglju pri črtanju duhovnika njegov strogi umetniški genij velel, naj ne gleda v osebi duhovnika kakega vzvišenega, eksepcijonelnega bitja, marveč — človeka, mora biti «Plebanus Joannes» tudi s katoliškega stališča dober roman! Zdi se, da velik del slovenske duhovščine ni bil tega mnjenja in je dokazal, da ne zna in ne sme soditi umetnine! Zato je tem zanimiveje, kako menita o vsem tem dva najinteligentnejša zastopnika tega stanu. Njuna izvajanja se glase:

Dr. Aleš Ušeničnik.

1. Zmotno bi bilo, če bi si mi duhovniki prisvajali odločilno sodbo o umetniških strujah. Vemo sami, da ne moremo po veliki večini samostojno in pravilno soditi o glasbenih delih. To pa velja prav tako za slikarstvo in tudi v veliki meri za leposlovna dela. Umetnost je nekaj svojega, in kdor hoče odločilno presojati, mora biti umetniško naobražen. Naša naobrazba pa v tej stvari na splošno ni in ne more biti toliko, da bi si tako sodbo mogli prisvajati. Tudi za pravo sodbo ni dosti, če kdo površno prečita kako leposlovno delo. Za to je treba globljega študija cele umetnine in nje posameznih delov, študija značajev in njih razvoja, umetniških misli in njih izraza itd.

Izvečine mi duhovniki uživamo in presojamo leposlovno umetnost, kakor se pravi, «snovno», kakor jo uživa in presoja sploh velika večina ljudi. Sodba na taki podlagi pa ne more biti zares umetniška. V tem pogledu umetniki in literatje našo sodbo po pravici odklanjajo. *Morda je v besedah preveč ponizvanje*

2. Seveda pa prav iz tega zopet sledi, da pa mi navadno bolje vemo, kako na večino ljudi umetnina dejansko vpliva. Zakaj na večino vpliva tako kakor na nas, ker jo mi vsi primeroma na isti snovni način sprejemamo in dojemamo. V tem pogledu je torej naša sodba zanesljivejša kakor pa sodba umetnikov samih. Umetniki sodijo o tem, kako bi moralo kako delo umetniško vplivati, mi sodimo o tem, kako dejansko vpliva. *popolne*

Je prav mogoče in je dejansko dostikrat tako, da bi bil umetniški vpliv neoporečen, morda globoko nraven, a da je dejanski snovni vpliv kvaren in nemoralen, kakor je n. pr. v kiparstvu očitvidno naga Venera lahko umetniško čisto delo, a je snovno za večino ljudi kvarna umetnina. Ker je pa prav duhovnikom izročena skrb za nravno neomadeževanost ljudstva, zato morajo umetniki in pisatelji v tem pogledu sodbo o umetninah prepustiti duhovnikom.

3. Kajpada duhovniki ne smemo biti tesnosrčni, kakor Presvetli v poslanici duhovnikom dobro naglašajo. Jezuit Kreiten, svoj čas literarni kritik «Stimmen a. M. L.», je dejal nekda, da tudi v teh rečeh treba nekaj «knajpanja», to se pravi, da se je treba z nekim prezirom in neko hladnostjo proti takšnim vplivom utrjevati. Kaj lahko ljudje v južnih deželah preneso, ker so izmlada na to

x

Kronika.

x

vajeni! Priderija, je dejal isti mož, je nekaj nezdravega in boleznega. Zali Bog, bomo dejali mi, da je sodba o tem, kaj je priderija in kaj ni, težka! Dvakrat težka za duhovnika, ki bo dajal odgovor ne le zase, temveč tudi za druge. Trikrat težka, če mora presojudati, ali bi kako delo ali kak list priporočal ali ne! Brez umetnosti človek za silo že še živi, brez milosti božje pa ne, in izkušnja uči, da so knjige že toliko srcem zamorile življenje milosti božje.

«Čas» je svoj čas po daljših razpravah prišel do sklepa, ki mu bo težko ugovarjati: Ali naj pisatelji tako pišejo, da bodo njih dela tudi snovno neoporečna, torej нравno in vzgojno brez kvari, ali pa naj pišejo samo zase in za svoje, a naj ne zahtevajo, da bi duhovniki take spise priporočali ali jih sploh puščali v rokah mladine in ljudstva. To ni nobeno omejevanje umetniške svobode, a je nujna obramba нравnih vrednot mladine in ljudstva.

Kakor so naše razmere, bi si človek želel zlasti pri leposlovnih listih neke zlate srede list, ki bi bil umetniški, a obenem pozoren, da bi izločil vse, kar more in skoraj mora povzročiti dijaštvu in ne popolnoma utrjenemu čitatelju — in koliko je takih! — нравno kvar. Kajpada je tudi tu mnogo relativnega, vendar je neko zlato sredo že mogoče ubrati.

ofiram VI. zapovedi do malo enaka. Ne enaka je v vrednotah - x
šet Dr. Anton Breznik.

Da moremo umetnost (tu govorimo o leposlovni) pravilno presojudati, je treba pred vsem vedeti, da je umetnost posebna stroka in je treba zanjo strokovnega študija, kakor za vsako drugo stroko.

Ker je torej posebna stroka, je naravno, da umetnost napreduje in ji torej ne smemo z naše (katoliške) strani braniti napredka in napovedovati boj novim strujam, v kolikor niso veri in нравnosti škodljive. Če hočemo videti, kako umetnost napreduje, si predložimo n. pr. napredek v 19. stoletju. V tem času imamo romantizem, realizem, naturalizem ter simbolizem, ki obsega impresionizem in ekspresionizem. Vsaka nova struja je bila sad sodobnega znanstvenega napredka in filozofskih stremljenj. Romantizem je bil plod poglobljenega zgodovinskega študija narodove preteklosti in individualnosti. Realizem, ki je sledil romantizmu, je bil sad nanovo zbujenega realnega, prirodopisnega študija. Umetnost je znanstvene rezultate porabila ter skušala podati nekaj znanstveni, na resničnem življenju sloneči prirodopis človeka; življenje je slikala na podlagi natančnega opazovanja. Naturalizem je ustvaril Darwin s svojo teorijo in Taine s svojo filozofijo. Zahteval je naturalizem, da podajaj umetnik «kos resničnega življenja», kakor se človek kaže v odvisnosti okolice, v kateri se vzgaja in biva, in v odvisnosti podedovanih lastnosti. Temu je sledil impresionizem, ki je bil plod novih psihologičnih najdb, ki so odkrila lastnosti človeškega dožemanja, čuvstvovanja, mišljenja in hotenja. Ta struja je hotela podati absolutno resničen izraz pesnikove notranjosti; to pa je skušal podati s pomočjo metafore in metonimije, t. j. simbolov (simbolizem). Poleg psihologije je vplival na to strujo poglobljeni študij fizikalnih ved, predvsem optike in kemičnih odkritij. Na podlagi fizikalnih izsleditev so slikali predmete ne tako, kot so jih gledali grški kiparji in za njimi renesančni slikarji in umetniki, ampak po vtisih, kakor se umetniku, ki pozna nove fizikalne zakone, vidi. Način novega slikanja (pleinarizem) so prenesli na leposlovno umetnost. Ekspresionizem, ki je sledil oni struji, pa hoče enako simbolično predmetu vdihniti svojega duha, hoče «predmet poduhovniti» in slika, kip, umetnina ni realna, ampak le simbol tega, kar hoče umetnik izraziti. Ta struja je zdaj moderna in naravno je, da za njo dere mladina, kakor je bila mladina vedno nositeljica novih stremljenj.

Iz kratkega pregleda umetnostnih struj 19. in 20. stoletja spoznamo sledeče:

Vsaka struja se vzdrži le nekaj časa in se mora umakniti novi; toda to se zgodi radi tega, ker vsaka nova struja prinese nove vrednote in uveljavi v umetnosti nove znanstvene rezultate, ki prejšnji struji še niso bili znani. Toda v s a k a teh struj je obogatila umetnost z novimi vrednotami, ki so v umetnosti ostale in jo dvignile: realizem je zbudil zanimanje za resničnost oseb in motivov; naturalizem za socialno vprašanje; simbolizem za lirično subjektivnost in globoko psihologično analizo. Res pa je, da vsaka nova struja nove pridobitve rada pre- tirava in ji vzame s tem dobro ime; toda tako delajo le mlajši umetniki, majhni duhovi; zreli umetniki sprejmejo od nove struje le, kar je na njej dobrega.

Vse te struje so šle po slovestvih in drugih umetnostih (glasbi, kiparstvu in slikarstvu) vseh izobraženih narodov — zato je jasno, da se jim tudi slo- v e n s k i umetnik ni mogel odtegniti. Ali naj jih prezira katoliški umetnik? Ali naj bo nasproten novim strujam in pridobitvam, ki so znane vsemu izobra- ženemu svetu? Cerkev sama poudarja, da je treba upoštevati znanstvene pri- dobitve v umetnosti in znanosti. Sv. vatikanski zbor pravi: Quapropter tantum abest, ut Ecclesia humanarum artium et disciplinarum culturae obsistat, ut hanc multis modis juvet atque promoveat (in še več o tem glej Denzinger, Enchi- ridion, 7. izdaja, str. 391). Pripomniti je treba, da struje kot take po svojem bistvu ne nasprotujejo krščanskim dogmam in nramnosti, saj vsebujejo znan- stvene resnice; nasprotovali so le posamezni z a s t o p n i k i teh struj (prim. Flaubert v realizmu, Zola, Maupassant v naturalizmu, Maeterlinck v simbolizmu, Meštrović v upodabljanju Kristusa, ki ga ne pojmuje kot Bogočloveka itd.), ki so brezverni ali nenravni. Škoda pa je, da so največkrat uprav brezverci in nenravni umetniki okoristili se z vsemi sredstvi izobrazbe, in so s tem toliko duš premamili in zastrupili, dočim katoliški umetniki niso bili na višku izobrazbe in tehnike. Vendar je pa danes to že bolje, v Franciji n. pr. so danes uprav katoličani največji umetniki, Paul Cludel v drami, Bazin in Bourget v povesti itd. Enako imamo pri nas katoličani sedaj prvenstvo v nekaterih panogah, n. pr. v 63 pripovedništvu Finžgar in Pregelj.

S tem je dovolj dokazano, da je umetnost stroka in da jo je treba temeljito proučevati, ako jo hočemo presojati in razumeti. Nasprotno pa je jasno, da je ne moremo in ne smemo obsojati in odklanjati, ako je ne študiramo. Ravno tako je gotovo, da bo tisti, ki je ne študira, tožil: «Saj nič več ne razumem sedanjih umetnikov.» Gotovo! Umetnost ni nič več prosto narodna, kakor je bil Homer za Grke, narodna pesem in po njej posnete pesmi naše in pesmi drugih narodov.

Iz tega dalje sledi, da je katoliški umetnik prisiljen, študirati tehniko in vse pridobitve v umetnosti tudi p r i n a s p r o t n i k i h, kakor moramo v znanstvu študirati znanstvene rezultate večinoma tudi pri nasprotnikih, ker je, žal, na- vadno več učenjakov brezvernih kakor pa vernih. Toda temu smo katoličani sami krivi, ko podcenjujemo resno znanstveno in umetniško delo in se za- dovoljujemo navadno s podrejeno in nižjo vlogo.

Ker je torej umetnost s t r o k o v n a, sledi dalje iz tega, da je tudi indivi- dualna. Drugačne umetnosti, drugačnih listov je treba umetnostno izobraženemu občinstvu in drugačne umetnosti preprostejšemu občinstvu, drugačne mladini kakor pa odraslim. In uprav to je za nas posebne važnosti. Manjka nam namreč Dista, ki bi ustrezal potrebam preprostega in manj izobraženega občinstva, zakaj «Dom in svet» zadnjih 8 let je bil le za umetnostno visoko izobraženo občinstvo, kar je seveda tudi prav, in je ravno tako ali pa še bolj potreben. Na

x

x

vsak način je sedaj glede tiska najvažnejša zadeva, da imamo dvojen list: enega v smeri prejšnjega «Doma in sveta» (letošnji je slab!) za izobraženo občinstvo in enega za širše in preprosto občinstvo (po priliki tak, kakršnega imajo Primorci z «Mladiko», le da je ta premalo katoliški!). Utemeljil bi rad potrebo vsakega lista posebej.

I. List za umetnostno izobraženo občinstvo bi moral biti strogo umetnostna katoliška revija, razume se, da za odrasle. Da je tak list možen, nam dokazujejo zadnji letniki «Doma in sveta»; list je imel n. pr. lansko leto 2300 naročnikov in je imel 16.000 K dobička, dasi je bil bogato ilustriran in je imel lepo opremo. Kadar je zadnja leta «Dom in svet» izšel, je bila med občinstvom naravnost senzacija. Med liberalnimi akademiki in izobraženci je budit zanimanje, dočim «Ljubljanski Zvon» ni imel ugleda. To vem jaz n. pr. od akademikov in liberalnih pisateljev, s katerimi sem govoril, in od slušateljev na konservatoriju, kjer sem predaval — in ti so bili razen enega, liberalni. List je naročalo naše katoliško izobraženstvo (akademiki, uradniki, duhovniki, učitelji, dijaki višjih srednjih šol) in zmerni nasprotniki. Brala pa ga je vsa slovenska inteligenca, zlasti liberalni krogi, ker si svojih listov ne upajo dati v roke svojim hčeram! Da je prinesel v povestih dr. Preglja nekatere stavke, ki so bili preveč prostaški (toda dr. Pregelj piše take reči z ironijo in jih biča, kar dovolj očitno podčrtava — kdor misli, da piše zavestno prostaško, ta ne pozna umetnikovega podajanja in trga take stavke ali prizore iz konteksta!), je vzrok urednik, ki jih Preglju ni črtal z ozirom na mladino, ki ironije, šibanja ne umeje. Enako je bilo nekaj pesmi, odbevkovskih takih, — toda previden urednik bi bil vse take ostrine odbil. Da bi se z naprej zavarovalo Katoliško tiskovno društvo zoper kake take reči, naj nastavi duhovnega cenzorja, in naj zahteva od urednika, da mora dati prej njemu v odobrenje vse, kar pride v list. Seveda mora biti cenzor duhovnik visoko teološko in umetnostno izobražen, ne pa kak tak, kakršni so nastopali v lanski «Vzajemnosti», ki vidijo v vsaki stvari hudobijo in podtikajo celo stvari, ki jih v umetnini ni.

Tak list je skrajno potreben, to čutimo zlasti letos, ko je «Dom in svet» tako padel (mučno je, da je «Ljubljanski zvon» za 10 kron cenejši, a ima mesečno 16 strani več in ima prekrasen papir in razkošno opremo!) in je izgubil ugled med izobraženci. Posledica tega je, da se liberalni izobraženci bolj oklepajo svojega lista (ki je pa tako brezversko in nenravno pobarvan, da je strah!) in da tudi naši izobraženci segajo bolj in bolj po njem, ker je «Dom in svet» slab. Koliko ugleda izgubimo s tem pri zmernih nasprotnikih! Kolika škoda torej v dušah našega izobraženstva! Mi imamo toliko našega in zmerne nasprotnega občinstva, da mu moramo nuditi zdrave, strogo katoliške, a umetnostno na višku stoječe hrane. List mora biti razkošno opremljen, če nasprotniki (in «Zvon» ima le malo naročnikov!) to zmorejo, moramo tudi mi. (Treba je dobre volje — toda gospodje, ki nimajo opraviti s svetno inteligenco, ne uvidijo potrebe!)

II. Potreben je ravno tako leposloven list za širše občinstvo. In tudi tega mora prevzeti Katoliško tiskovno društvo, ker je poklicano v to. Nasprotniki tiskajo toliko povesti in umazanega berila, da je za nas sramota, da se tako malo brigamo za širše občinstvo. Ker se od naše strani premalo stori, se širijo med

* To se sliši, kakor bi se v «Ljubljanskem Zvonu» kar na debelo prodajala pornografija in bogotajstvo! Tak očitek rezko odklanjamo in ga ne moremo smatrati za resnega, tembolj, ker ni podprt z nikakimi stvarnimi dokazi. (Op. ured.)

a mušnega, kadar pozna manipulacijo "judo" "slavanske pisane" — 638 —
je filialke judošlovanske barvane

ljudmi slabe povesti — to vem iz lastne skušnje in skušnje več tovarišev. Gosp. Šolar mi je pravil, da v njegovi rojstni vasi (Selca) tožijo, zakaj ni več ljudske knjižnice, zakaj nič povesti iz Jugoslovanske knjigarne ne izide — ljudje hočejo brati in če bi bil list živahen, bi se sam izplačeval — če pa to ne gre, pa Katoliško tiskovno društvo prispevaj — saj je to katoliško in dobro delo.

„Dr. Anton Aškerc“

Narodu! Pred desetimi leti je nagloma odšel v večnost naš pesnik Anton Aškerc. Ob pogrebu njegovih zemeljskih ostankov je ves naš narod na dotlej najsijajnejši način izrazil, da se zaveda, koga je izgubil. Anton Aškerc je bil najdoslednejši in najpogumnejši bojevnik za duševno svobodo, za resnico in pravico. Kot ustanovitelj slovenske moderne poezije je spesnil balade in romance, ki so po svoji vsebini in obliki vrhunec naše epske umetnosti. Bil je prvi slovenski poet, ki je zajemal globoko ne le iz zgodovine našega naroda, nego je črpal iz povestnice skoro vseh svetovnih narodov. Nihče ni razširil obzorja slovenske poezije tako mogočno kakor Anton Aškerc. Bil je prvi poet našega delavca in našega kmeta, njunih borb, trpljenja in triumfov; bil je poet naših narodnih, socialnih in verskih mučnikov in junakov, iz kojih žrtev in krvi sta nam zrastle svoboda in ujedinjenje; bil je poet-filozof naših dvomov in hrepenenj, naše ljubezni in nade, naše mrznje in osvete. Kakor slavec je umel zagostoleti o sladkih čustvih ljubeče mladenke, kakor z bičem in škorpijonom je znal usekati, kakor vihar zagrmeti. Bil je velik pesnik v vsakem oziru, velik kot Slovenec, kot Jugoslovan, kot Slovan, kot človek-borec-mislec.

Rusi, Švedi, Čehi, Jugoslovani so prevajali Aškerčeve pesnitve; tudi v nemških prevodih so izšle njegove balade in romance. In še izidejo.

Lirik, epik, dramatik, esejist, kritik, urednik, potopisec, prevajalec in odličen novinar je bil Anton Aškerc. Obogatil je slovenski jezik z novimi narodnimi izrazi in oblikami, obogatil slovensko poezijo z novimi idejami in pesniškimi formami, obogatil slovensko slovstvo notranje in zunanje, navzgor in na šir kakor nihče pred njim in za njim. Štirinajst knjig je podaril narodu, od rojstva nesrečen in beden, a do svoje prezgodnje smrti neomahljivo plodovit, energično vzpodbujevalen in sredi najtemnejšega narodovega robstva brez prestanka junaško odkritosrčen in bojevit. Kot prerok je napovedoval brez oddihljaja, da se nam bliža dan osvobojenja, da že vzhaja solnce Jugoslavije. Dočakal ni te sreče, ki je neomajno veroval vanjo in ki jo je utrjeval v dušah svojih rojakov...

Strašna vihra svetovne vojne je bila hkratu smrtni boj prepotentnega Germanstva. V tej vihri smo malone pozabili tega glasnika svoje svobode.

Ob desetletnici Aškerčeve smrti pa se je svobodni naš narod spomnil svoje dolžnosti. Sklenil je postaviti velikemu jugoslovanskemu bardu v Ljubljani dostojen spomenik: iz hvaležnosti slavnemu pokojniku in v vzpodbudo mladini ter zanamcem.

Vso jugoslovansko javnost pozivljamo, da zbira prispevke, prireja koncerte, slavnosti, dramske predstave in veselice v korist Anton Aškerčevemu spomeniku! Počastimo ga, saj počastimo s tem sebe, počastimo misli in čustva, ideje in ideale, za katere je veliki pokojnik živel, deloval, trpel in umrl.

Denarni prispevki naj se pošiljajo na naslov blagajnika dr. Vekoslava Kisovca, ravnatelja Slavenske banke v Ljubljani.

V Ljubljani, 15. septembra 1922.

Odbor za Aškerčev spomenik v Ljubljani.